

CONCLUSIONS DE LA JORNADA SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA, 17 novembre 2022

Inauguració:

Marta Martinez:

- Tenim una legislació en matèria de violència masclista que és un referent per a altres Estats europeus i de fora d'Europa.
Especialment, a Catalunya, on la Llei 5/2008 ha procedit a adaptar la normativa pròpia al Conveni d'Istanbul, incloent totes les manifestacions de la violència masclista, més enllà de la violència que es manifesta en l'entorn de les relacions afectives.

Joan Ramon Puig

- L'experiència i la formació especialitzada son essencials per a la correcta atenció a les víctimes de violència masclista.
- El protocol del Consell de l'Advocacia Catalana per a l'assistència jurídica immediata a les víctimes, ha permès una millor informació de la víctima en els moments inicials a la interposició de la denúncia, de la que es comencen a veure impactes positius, per exemple, en el percentatge d'abandonaments del procediment per part de la víctima, que s'ha reduït en el segon trimestre 2022 en un 13,4 % respecte de les dades del segon trimestre del 2021. Farem seguiment de les dades per valorar l'impacte de l'assistència jurídica immediata a les víctimes.

Laia Rosich

- La Llei 5/2008, i especialment, en la seva reforma operada per la Llei 17/2020, planteja nous reptes que hem d'afrontar conjuntament.
- És fonamental el treball en xarxa i l'abordatge transversal per l'erradicació de la violència masclista i aquesta és la voluntat de la Conselleria d'Igualtat i Feminismes i de la Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes, voluntat que es posa de manifest en el nou Protocol marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista, que en breu serà aprovat pel govern de Catalunya i que situa els drets de les dones i els nens i nenes en el centre.
- El paper dels col·legis de l'advocacia i dels Consells de col·legis és essencial en relació a la formació dels professionals i el foment de les xarxes professionals, sent que la tasca dels advocats i advocades és fonamental en la defensa de les víctimes.

1ª Taula: Les ordres de protecció i suspensió de custòdies i règim de visites.

Ponents: Sra. Lucía Ortiz, Sra. Àngela Revert i Sra. Esther García

En relació a les ordres de protecció:

- A Catalunya es concedeixen un 30% menys de concessió d'ordres de protecció que a la resta de comunitats autònomes.
- En l'anàlisi jurídic de les ordres de protecció a Catalunya que va realitzar el grup Antígona es va constatar que l'assistència de la víctima per part dels professionals de l'advocacia és un factor que incrementa el percentatge de concessió de les ordres de protecció.
- L'estudi va evidenciar la necessitat de la reforma del qüestionari de la valoració de risc policial per la seva importància en la denegació i concessió de les ordres de protecció per part dels òrgans judicials.
- Des del juliol 2021, en que s'inicia l'aplicació efectiva el Protocol per a l'assistència immediata a les Víctimes De Violència Masclista del Consell de l'Advocacia Catalana, acordat amb el Departament de Justícia i amb el Departament d'Interior, les dades d'assistència lletrada a víctimes en seu policial han augmentat d'un 27% (dades de juny 2021) a un 65,7% al llarg del segon semestre del 2021 i un 59,6% en el primer semestre del 2022, sent que en alguns territoris s'ha arribat a percentatges del 80%.
- La dona que pateix violència masclista no pateix mai un acte aïllat de violència sinó normalment coincideix amb situacions de violència habitual.
- L'advocat o l'advocada ha d'intentar acreditar de forma objectiva el risc que pateix la víctima i és per això que és essencial l'assessorament lletrat des d'un primer moment a comissaria.

En relació a la protecció de les nenes, nens i adolescents:

- L'estudi efectuat pel grup Antígona va evidenciar la necessitat real de protecció d'infants en el procediments penals de violència de gènere. Quan hi ha violència masclista en l'àmbit familiar, els infants sempre són víctimes directes o indirectes d'aquesta, independentment de la seva edat.
- És important, per tant, l'aplicació del Decret Llei 26/2021, de 30 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi Civil de Catalunya en relació amb la violència vicaria, s'aconsegueix la suspensió del règim de visites que tot i que no hi hagi ordre de protecció i així no es pugui seguir exercint violència sobre el fills i filles.

2ª Taula: La violència econòmica.

Ponents: Sra. Lucía Avilés, Sr. Vicente Magro i Sra. Judith Solé

- La violència econòmica és una modalitat de la violència de gènere en la que s'exerceix una subjugació que potencia la “relació de dependència” de víctima davant de l'autor del delictes, que ha de ser reconeguda legalment com a tal.
- La sentència del Tribunal Suprem Sentència 239/2021, de 17 de Març amb la Ponència de Vicente Magro va posar nom a la “violència econòmica” en l'impagament de pensions.
- Segons la Sentència Tribunal Suprem 557/2020. de 29 d'octubre de 2020, Acord de Ple, hi ha legitimació de la mare per reclamar per impagament d'aliments (art. 227 CP) respecte dels fills majors d'edat.
- Es pot reclamar dany moral en el delictes d'impagament de pensions pel patiment de la mare i menors en no rebre el suport econòmic per a la subsistència. La víctima ha de ser escoltada sobre aquest patiment per quantificar el dany moral.
- No és possible admetre la concurrència de l'atenuant de l'art. 21.5 de reparació del dany quan s'abona una quantitat en ser requerit per l'òrgan judicial per a la satisfacció prèvia de les responsabilitats civils per assegurar-les amb anterioritat a l'inici del judici oral.
- És urgent emprendre modificacions legals en l'àmbit del dret civil que ajudin a erradicar la violència econòmica contra la dona, els fills i les filles. És especialment necessari cercar i implementar fórmules efectives i d'abast general per a la garantia del pagament puntual dels aliments als fills i filles i de les prestacions compensatòries i compensació econòmica per raó del treball prestat, si escau, i fórmules que desincentivin l'impagament, tot això a efectes de protegir més els drets fonamentals dels nens, nens i adolescents i les dones.
- Es detecta la necessitat de buscar fórmules efectives per la investigació de la capacitat econòmica de l'agressor.

3a Taula: La violència masclista en el col·lectiu LGTBI

Ponents: Sra. Laura González, Charo Alises i Judith Juanhuix

Dones transgènere i diversitat de gènere

- La Llei 5/2008 de Catalunya és pionera també en relació a les dones transgènere i la diversitat de gènere: El seu art. 70.2 preveu que totes les mesures i el reconeixement de drets que aquesta llei assenyalava han de respectar la diversitat de gènere. El seu paràgraf segon preveu l'equiparació a les altres dones que han patit violència masclista, en la mesura que es reconeixen com a dones, encara que no tinguin menció de sexe registrada com a dona.
- Davant la violència masclista envers el col·lectiu transgènere queda molta feina per reconèixer plenament els drets de les víctimes. Tanmateix a Catalunya s'ha avançat en assegurar l'assistència jurídica immediata a comissaria, garantida en el marc de la llei catalana 5/2008 i la Llei 17/2020, del 22 de desembre que la modifica, on s'explicita que les referències a les dones incloses en la mateixa llei inclouen també les dones, nenes i adolescents transgènere.
- En relació a la violència intragènere, aquesta és una violència amb característiques específiques que no té les seves arrels en el sexisme, com passa amb la violència masclista. La seva gènesi és diferent. Això no ha de suposar obviar la gravetat de la violència que es produeix al si de parelles del mateix sexe. És necessari donar visibilitat a aquesta problemàtica per conscienciar sobre el dany que produeix i donar una resposta adequada a les víctimes.

Tortosa on line, 17 de novembre 2022